

1. Topàl J., Miklósi Á., Csányi V., Dòka A. Attachment behaviour in dogs (*Canis familiaris*): A new application of Ainsworth's (1969) Strange Situation Test. *J. Comp. Psychol.* 1998;112:219–229. doi: 10.1037/0735-7036.112.3.219. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
2. Siniscalchi M., Stipo C., Quaranta A. “Like Owner, Like Dog”: Correlation between the Owner's Attachment Profile and the Owner-Dog Bond. *PLoS ONE.* 2013;8:e78455. doi: 10.1371/journal.pone.0078455. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
3. Pongrácz P., Molnár C., Miklósi Á. Barking in family dogs: An ethological approach. *Vet. J.* 2010;183:141–147. doi: 10.1016/j.tvjl.2008.12.010. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
4. Feddersen-Petersen D.U. Vocalization of European wolves (*Canis lupus lupus* L.) and various dog breeds (*Canis lupus f. fam.*) *Arch. Tierz.* 2000;43:387–397. doi: 10.5194/aab-43-387-2000. [CrossRef] [Google Scholar]
5. Pongrácz P., Molnár C.S., Miklósi Á., Csányi V. Human listeners are able to classify dog (*Canis familiaris*) barks recorded in different situations. *J. Comp. Psychol.* 2005;119:136–144. doi: 10.1037/0735-7036.119.2.136. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
6. Albuquerque N., Guo K., Wilkinson A., Savalli C., Otta E., Mills D. Dogs recognize dog and human emotions. *Biol. Lett.* 2016;12:20150883. doi: 10.1098/rsbl.2015.0883. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]

УДК: 636.7.083

ТЕХНОЛОГІЯ УТРИМАННЯ СОБАК

Шрамко О., здобувач 2 курсу (короткий цикл)

Косенко С., кандидат с.-г., доцент,

Одеський державний аграрний університет

***Анотація.** Досліджували технологію утримання собак в квартирах умовах так і в вольєру. З'ясували правильний підхід до догляду за чотирилапим другом, а саме: годівля, фізичні навантаження, гігієна, дресирування та соціалізація. Це допоможе забезпечити їй комфорт, здоров'я та щасливе життя.*

***Ключові слова:** годівля собак, утримання собак, санітарно-гігієнічні вимоги, догляд.*

Постановка проблеми. Найпопулярнішою домашньою твариною, прирученою людиною близько 12 тис. років тому є собака [2,3]. Протягом тисячоліть собака пристосовувався до різноманітних вимог людини, як то перевезення різноманітних вантажів в умовах снігових заметів, захист від хижаків

свійської худоби та допомога в керуванні стадом, охорона житла людини та господарських і стратегічно важливих об'єктів. У наш важкий час службові собаки є незамінними в якості мінопошукачів, рятувальників, детекторів, прикордонників, а також психологів і терапевтів [1]. За допомогою мисливських собаки різних порід полювання набуло статусу захоплюючого та цікавого спорту, де мисливець та його чотирилапий напарник працюють у нерозривному тандемі. [1,2]. Людина будь-якого віку може спробувати себе у різноманітних видах кінологічного спорту. Нині все частіше собак утримують просто як сімейного улюбленця, хоч їх давні функції не втратили актуальності і сьогодні [1,3].

Мета роботи. Дослідити комплексний підхід до утримання собак, що ґрунтується на сучасних наукових знаннях та практичних рекомендаціях.

Результати досліджень. Раціон собаки повинен включати всі необхідні поживні речовини: білки, жири, вуглеводи, вітаміни та мінерали. Кормові раціони складають із різноманітних кормових продуктів які більш привабливі і смачніші для собак, так як такі раціони добре поїдаються тваринами, викликають інтенсивну секрецію перетравних залоз; вони зазвичай більш повноцінні, і поживні речовини краще засвоюються. Собаки вживають корми у різній кількості. Це залежить від хімічного складу, смакових і фізичних властивостей корму, а також від віку, маси тварини, місткості травного тракту і функціональної діяльності.

На потребу у кормі впливають і такі фактори, як ступінь активності собаки, температура навколишнього середовища та ін. Наприклад, службовий або мисливський собака, який цілий день виконує роботу, а вночі спить у приміщенні, яке не опалюється, потребує збільшення кормової норми на 15 %, у порівнянні з непрацюючою собакою.

При нестачі у раціоні собаки поживних речовин тварини худнуть, слабшають, у них порушуються відновлювальні функції, затримується ріст і розвиток та підвищується схильність до різних захворювань. Перегодовувати собак також не рекомендується. Зайвий корм викликає у тварин ожиріння, зниження плодючості і дієздатності.

Вибір корму:

- сухі корми зручні та доступні, але важливо вибрати корм преміум-класу з якісним складом;

- вологі корми містять більше вологи, але вони можуть бути менш поживними, ніж сухі корми;

- натуральне харчування може бути найкращим вибором собаки, але воно потребує більше часу та зусиль для приготування.

Годувати цуценят потрібно 3-4 рази на день. Поки очі в цуценяті ще не відкрилися, тобто перші 14 днів визначити ситі вони чи ні, можна за їх поведінкою: ситі цуценята сплять або спокійно ссуть самку. Але те, що вони накидаються на протягнений палець, намагаються ссати його, неспокійно повзають біля матері, скиплять, свідчить, що у неї не вистачає молока.

Дорослих собак годують 2 рази на день. З м'яса для годівлі дорослих собаки придатні яловичина, конина і баранина, а також риба і яйця, а з круп - вівсянка,

рис, гречка. Доступ до свіжої води має бути забезпечений протягом дня. Непридатну водопровідну воду можна замінити негазованою мінеральною. Не можна собаці пити зі стоячих водойм, боліт, калюж, оскільки в них можуть знаходитися яйця гельмінтів і різних хвороботворних бактерій. Також не можна давати їжу зі столу, кістки, солодоші, виноград, шоколад та інші продукти, які можуть бути шкідливими для його здоров'я.

Купати собаку потрібно не рідше одного разу на 3-4 місяці, або частіше, якщо він брудний або має специфічний запах. При цьому використовують спеціальний шампунь для собак, який не буде подразнювати шкіру. Після купання шерсть собаки ретельно промивають.

Чистять зуби собакам 2-3 рази на тиждень, щоб запобігти утворенню зубного каменю. Не можна використовувати людську зубну пасту, адже вона шкідлива для собаки. Вичісувати шерсть собаки необхідно 1-2 рази на тиждень, щоб видалити мертве волосся та ковтуни. Також регулярно потрібно обрізати кігті, щоб вони не ламалися і не вросли в подушечки лап. Вуха собак також регулярно оглядають та чистять за потребою. Важливо своєчасно обробляти собаку від бліх, кліщів, глистів та інших паразитів.

Фізичні навантаження необхідні для здоров'я та благополуччя собак. Вони допомагають тваринам підтримувати здорову вагу, розвивати м'язи, зміцнювати суглоби, покращувати роботу серця та легень, а також позбавитись зайвої енергії. Недостатня фізична активність може призвести до ожиріння, проблем з суглобами, а також до деструктивної поведінки. Потрібні регулярні прогулянки та ігри, що відповідають потребам породи.

Якщо собаку утримують в приміщенні, йому необхідна підстилка. Розмір підстилки повинен дозволяти собаці витягнутися на ній на всю довжину і почуватися затишно. Підстилка - це місце відпочинку, де тварина відчуває максимальну безпеку і захищеність. Вона не повинна бути занадто м'якою, інакше псуватиме шерсть собаки. Періодично підстилку чистять і струшують. Щоб молоді собаки у квартирі не псували речі, бажано мати спеціальні іграшки. Собака, який утримується у приватному будинку, повинний мати критий вольєр з дерев'яною будою, захищеною від вітру, дощу та снігу.

У період від 7 тижнів до 8-місячного віку будь-яке цуценя проходить етапи соціалізації, яка формує його майбутню особистість, впливає на становлення реакцій у навколишньому середовищі вже у дорослому житті. Акуратно піддаючи його широкому колу людей, місць та ситуацій у даний час, формується стійка та впевнена психіка у собаки. Одже, цуценя треба знайомити з різними людьми: друзями, членами сім'ї; водити в різні громадські місця: парки, сквери, магазини. Необхідно надавати йому можливість спілкуватися з іншими собаками: на майданчиках для вигулу, на дресируваннях.

Дресируванню має передувати виховання. Це навчання правилам поведінки в повсякденному житті, елементарної культури та дисципліни (справляти потреби на вулиці, не гризти речі, спокійно йти на повідку, не канючити). Процес виховання більш трудомісткий і тривалий, ніж дресирування.

Дресирування полягає в навчанні виконанню команд, причому розрізняють:

- базове дресування - курс слухняності, який необхідний собакам будь-якої породи; навчання загальним командам, які потрібні для повсякденної комунікації, прогулянок;

- спеціальне - за професійним принципом; службових, мисливських собак різних порід навчають за різними програмами. Даний етап дресування не є обов'язковим.

Основою успішного дресування є контакт дресувальника із собакою, повна довіра тварини до людини. Обов'язковим є позитивний настрій, доброзичливе ставлення господаря (дресувальника), перевага заохочення над покараннями. Тривалість тренування визначається виходячи з віку вихованця, здатності концентруватися, цікавості до занять. Починати краще з нетривалих тренувань, поступово збільшувати час занять, але вони не повинні ставати нудними та втомлювати.

Висновки. Відповідальне утримання собак ґрунтується на знанні та застосуванні сучасних технологій, що забезпечують їм оптимальні умови життя, здоров'я та благополуччя.

Список використаної літератури

1. Гайдук С.В. Основи дресування, гігієни та годівлі службових собак: навч. посіб. Київ, 2017. 176 с.

2. Гіль М.І., Коновалов О.В., Агапова Є.М., Сусол Р.Л. Дресування собак: навч. посіб. Одеса: ОДАУ, 2011. 320 с.

3. Кінологія: утримання та годівля собак: навч. посіб. [В.А. Бурлака, Н.В. Павлюк, В.М. Степаненко та ін]. Житомир: Видавництво «Волинь», 2004. 412 с.